

Theater over 'oude meisjes' blijft steken in anekdotes

THEATER Mag je je haar nog lang dragen? Korte mouwen? Een rokje boven de knie? Of wordt het zo langzamerhand pathetisch? Ben je dan 'een oud meisje'? Het zijn zo van die vragen. De damesbladen staan er vol mee. Hoe moet je door het leven wanneer je de 40 bent gepasseerd, als vrouw? De kinderen groot, je carrière zit niet meer in de lift, en alles gaat hangen. Wat wil je nog?

Mevrouwen, de nieuwe lunchtheaterproductie van Bellevue in regie van Yolande Bertsch, gaat over deze kwesties. Actrices Truus te Selle en Conny Postel en danseres Patrice Kennedy zijn mevrouwen in die leeftijdscategorie; hun voorstelling kwam tot stand via improvisaties op basis van - onder meer - eigen ervaringen. Laatstgenoemde heeft de theaterschool verruild voor het bedrijfsleven; Postel kreeg een tijdje terug te horen dat ze te oud was voor de ene rol, en te jong voor de andere. En Te Selle ontmoet verwijtende blikken als ze laat weten een keer niet op de kleinkinderen te

kunnen passen, omdat ze namelijk zelf ook nog een leven heeft. Bijvoorbeeld.

Mevrouwen begint sterk: drie dames die letterlijk in het duister tasten. Waar zijn ze? En vooral: wat nu? Maar na die intrigerende, wat absurdistische openingsscène, blijft het stuk steken in de anekdote. Herkenbaar, daar niet van. Jeugdfoto's, herinneringen, vergeten dromen, verlies, zo gaat het nu eenmaal, en nee vrolijk word je er niet van. De actrices brengen het vlot, op laconieke toon, richten hun vragen

zo af en toe aan het publiek. Wat meer scherpste, zwarte humor of een keiharde grap zou de impact ten goede komen. Want zo blijft het bij een reeks constatering en observaties die al vaker zijn gedaan, gelezen, en nu dan ook nog eens zijn gezien.

Karin Veraart

★★★★☆

Mevrouwen door Productiehuis Bellevue. Regie: Yolande Bertsch. Bellevue, Amsterdam, 18/1; www.theaterbellevue.nl

Beeld uit Mevrouwen van Bellevue.

Nu en dan een steekvlammetje, verder suddert het maar door

CABARET Johan Goossens loopt door de Albert Heijn met een stickervel met Jokers, die hij op producten moet plakken om aan de kassa een bepaalde korting te krijgen. Dan beseft hij dat hij wel heel erg diep is gezonken in de consumptie-maatschappij en besluit om een half jaar in Ghana als vrijwilliger les te geven.

Wat een prachtig moment van inzicht, en wat een lekkere aanloop naar wat waarschijnlijk een spannend en komisch verhaal gaat worden. Dat lijkt wel goed te zitten deze avond, want de opening van dit de-buutprogramma van Goossens, waarin hij uitvoerig uitlegt dat 'de ander' per definitie betere beslissingen neemt dan hij, is ook al zo knisperend.

De beloften worden door columnist/cabaretier Johan Goossens, winnaar van het Groninger Cabaret Festival 2006, helaas in het uur daarna niet waargemaakt. Zo nu en dan zit er nog wel een onverwachte steekvlam in het programma, met zinnigjes als 'Ik

droomde dat ik met Agnes Kant in Lingo zat' of in een snedig lied over een man die gek wordt van de liefdevolle opmerkingen van zijn vriendin over haar ex. Maar het Afrika-verhaal, waarop het hele programma leunt, is domweg te mager en te voorspelbaar om de avond te dragen. Het suddert maar door en de clou is buitengewoon zwak.

In de (vier) liedteksten toont Goossens zich een meester in de dop (de gitaarcomposities zijn trouwens oerverdovend saai, op piano sprankelt het wat meer), maar als verteller blijft hij te veel in goede bedoelingen steken. Het gepretendeerde engagement blijkt toch wel erg vrijblijvend. Meer variatie en diepgang is noodzakelijk om een avond in zijn eentje op het podium te rechtvaardigen.

Patrick van den Hanenberg

★★★★☆

A-Boom door Johan Goossens, regie Wimie Wilhelm. Gezien: Theater Bellevue Amsterdam, 15 januari. Tournee.

'Bedrijfscollectie stilleggen is funest'

► Kunsteconoom ziet in bezuinigingen bewijs dat collecties conjunctuurgevoelig zijn.

► Crisis heeft óók positieve kant: kwaliteit drijft boven.

Van onze verslaggeefster Sjoukje Budde

AMSTERDAM De gevolgen van de kredietcrisis op het collectiebeleid van grote Nederlandse bedrijven zullen groot zijn. Er wordt fors minder aangekocht.

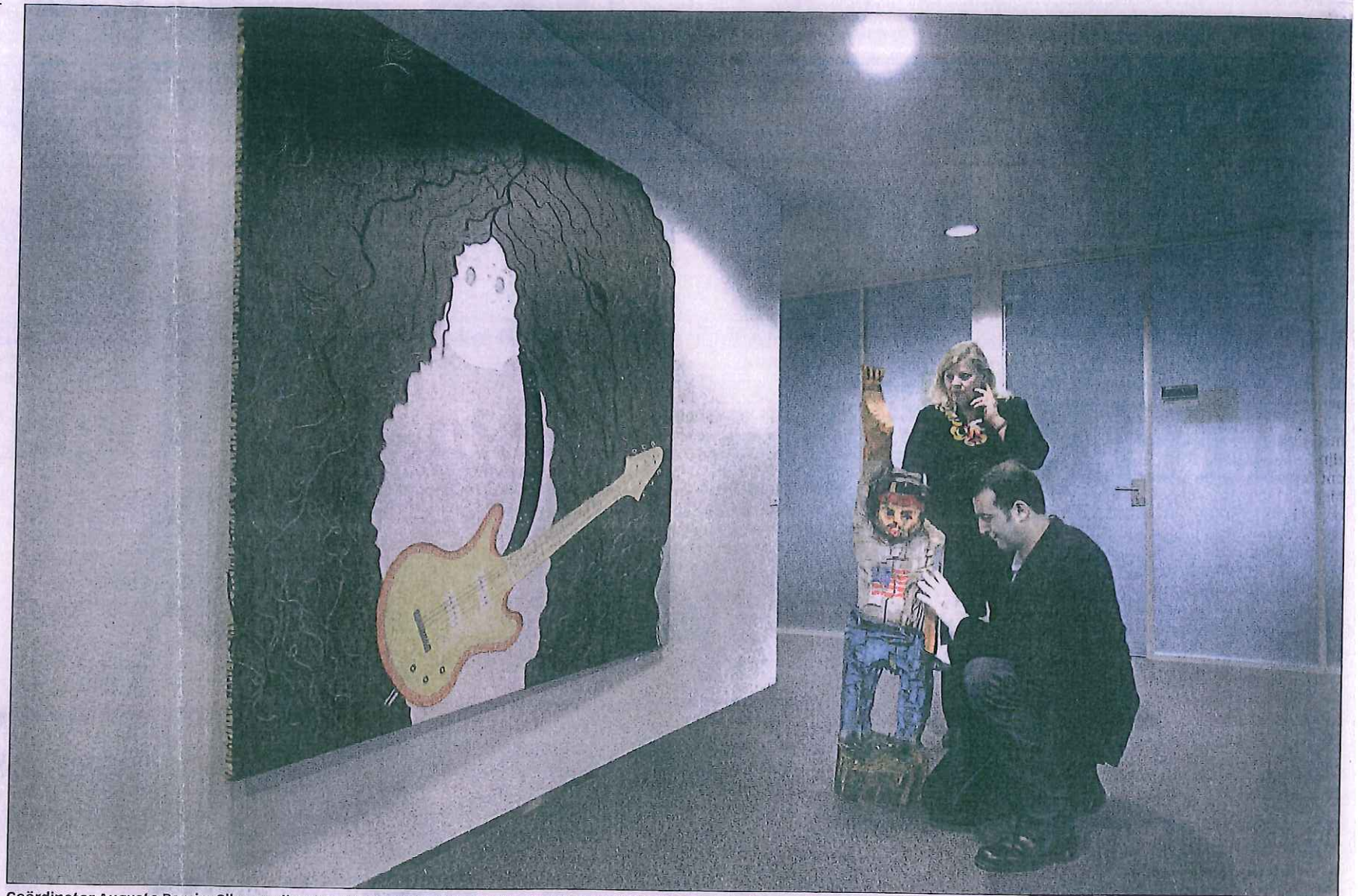
Annabelle Birnie, curator van de collectie van ING, met 25 duizend werken de grootste van Nederland, aarzelt net als veel andere collectiebeheerders om de bezuinigingsmaatregelen precies te noemen. Wel zegt zij komend jaar 'rekening te moeten houden met de situatie in de financiële sector', en het feit dat ING van de Staat een financiële injectie nodig had van 10 miljard euro. 'Nu vullen we de collectie elk jaar aan met 200 werken, komend jaar zal ik terughoudend moeten zijn met mijn aankopen en zal dat aantal dus afnemen.'

Catharien Romijn, curator van chemieconcern DSM: 'Ik zal mijn best doen om met beperkte middelen het niveau van de collectie van 2.000 stukken op peil te houden. Ik kan me geen extra dingen permitteren.' DSM organiseert per jaar verschillende tentoonstellingen waaruit werk voor de collectie wordt aangeschaft. Om geld te besparen, zullen er minder exposities georganiseerd worden. Bovendien worden nieuwe plannen, zoals een project met de Chinese kunstenaar Cao Fei, op de lange baan geschoven.

Een woordvoerder van Achmea laat weten dat de bezuiniging op het kunstbudget onderdeel uitmaakt van een grote bezuinigingsoperatie. Zij zullen daardoor minder kunnen aankopen.

Hester Alberdingk Thijm, collectiebeheerder voor chemieconcern Akzo Nobel, dringt aan op openheid over de gevolgen van de crisis. Zij heeft 1.500 kunstwerken onder haar hoede. Op onderhoud van de collectie, zoals klimaatregulering en restauraties, hoeft Alberdingk Thijm niet te korten, maar het budget voor nieuwe aankopen is wel gehalveerd: 'Als er wereldwijd 3.000 mensen worden ontslagen en iedereen vijftig procent moet inleveren, kan de kunstafdeling niet achterblijven.'

Volgens voorzitter Alexander Strengers van het samenwerkingsverband Bedrijfscollecties leveren de bezuinigingen de grote bedrijven feitelijk maar weinig geld op. De kunststukken maken immers een relatief klein onderdeel uit van de hele begroting van een bedrijf.

Coördinator Augusto Pereira Silva en directeur Hester Alberdingk Thijm van de Akzo Nobel Art Foundation plaatsen een werk van Charlie Roberts. Foto Joost van den Broek / de Volkskrant

Maar de Rotterdamse kunstecoonoom Arjo Klamer ziet in de bezuinigingen het bewijs dat bedrijfscollecties zeer conjunctuurgevoelig zijn. Bedrijven met een eigen collectie betogen volgens hem dat kunst onderdeel uitmaakt van hun identiteit, belangrijk is voor het imago en werknemers be-

'Juist in economisch zware tijden heeft kunst een belangrijke functie'

weegt en inspireert. Maar de harde jongens binnen het bedrijf, die volgens Klamer toch niet begrijpen hoe belangrijk kunst is, ruiken nu hun kans om daarop te bezuinigen. 'Kunst blijkt toch een luxe uitgave en niet meer dan iets moois voor aan de muur.'

Wat er met de collecties zal gebeuren van grote banken die in de problemen zijn geraakt, is nog onduidelijk. Fortis heeft 5.000 kunst-

werken en 3.500 historische voorwerpen. Zolang niet duidelijk is in welke vorm de bank en verzekeraar verdergaan, wordt over het lot van de collectie niet besloten. Zeker is wel dat komend jaar niets zal worden aangekocht. Ook de collectie van ABN Amro - ruim 16 duizend kunstvoorwerpen - is sinds het begin van de reorganisatie in 2007 niet meer aangevuld.

Dat is volgens Hester Alberdingk Thijm funest: 'Een collectie is als een levend organisme en moet aangevuld worden. Nu verliest het de dynamiek van de tijdsgeest. Zo ontstaat een dode collectie.'

Volgens Alberdingk Thijm is het essentieel voor de continuïteit van de collectie dat er aankopen worden gedaan. 'Voor mij is het een gouden regel in economisch slechte tijden niet te bezuinigen op creativiteit. Door slimmer en eerder op de markt in te kopen kunnen we hetzelfde aanschaffen maar dan voor de helft van het geld.'

Alberdingk Thijm verwacht dat goedkopere kunstdisciplines

meer in de belangstelling zullen komen. Guus Broos van de Nederlandse Galerie Associatie denkt dat de belangstelling voor jonge (goedkopere) kunstenaars zal aantrekken. Vooral de gevestigde kunstenaars kunnen problemen verwachten, vreest hij, omdat hun werk te duur is.

Maar de crisis heeft ook een positief gevolg. Alberdingk Thijm: 'De mannen worden gescheiden van de muizen. In de afgelopen tien jaar is een oververhitte kunstmarkt ontstaan. Jong en hip veranderde veel te snel in goud. Bedenktijd en bezinning om tot een goed afgewogen keuze te komen was nauwelijks meer mogelijk.'

Ook kunstecoonoom Klamer heeft hoop dat het effect op de kunstwereld uiteindelijk positief zal zijn. 'Juist in economisch mindere tijden bestaat de behoefte anders naar de wereld te kijken en kunst heeft daarbij een belangrijke functie. Als particuliere verzamelaars dit gat zullen opvullen, heb ik hoop.'

Tientallen ontslagen bij Sotheby's Amsterdam

De Amsterdamse vestiging van het veilinghuis Sotheby's gaat tientallen banen schrappen. Dat heeft een woordvoerder bevestigd. Om hoeveel van de 65 banen het precies gaat, wil zij niet zeggen. Sotheby's Amsterdam zal vanaf het najaar alleen nog maar schilderen en speciale collecties veilen. Meubels, klokken en andere kunstvoorwerpen gaan naar vestigingen in het buitenland. De sanering is onderdeel van een wereldwijde reorganisatie van Sotheby's, waarbij de 'onderkant van de markt' - voorwerpen tot 4.000 euro - wordt afgestoten. Bovendien gaan vestigingen zich meer op één onderdeel van de kunstmarkt richten. 'Voor Nederland is dat logischerwijze de schilderkunst', zegt de woordvoerder, 'gezien de aanwezigheid van Nederlandse meesters en 19de-eeuwse romantiek'. Ook in New York en Londen worden veranderingen doorgevoerd.

Sotheby's kondigde in november vorig jaar de reorganisatie aan, waarbij wereldwijd een nog onbekend aantal banen verloren zal gaan. Het veilinghuis Christie's kondigde eerder deze maand aan dat er banen worden geschrapt als gevolg van de financiële crisis. Ook daar is nog niet bekend om hoeveel banen het precies gaat. Bij het veilinghuis werken wereldwijd op dit moment 2.100 mensen. De afslankoperatie moet in april afgerond zijn. Christie's zou de tweede helft van vorig jaar nog maar de helft hebben verdiend van wat er de eerste helft werd binnengehaald.

In Amsterdam verdwijnen tien van de tachtig banen. Volgens een woordvoerder is de markt veel selectiever geworden. 'Er worden nog wel goede prijzen gemaakt, maar dan moet er sprake zijn van kwalitatief goede stukken die vers op de markt komen en in goede conditie verkeren.'

20 januari 2009, De Volkskrant